Broj 26. U Trstu 25. junija 1885. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a neslogа sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Neblijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Koncem ovoga mjeseca iztiče mnogim našim čitaocem predplata, te jih molimo ovim, da istu na dobu obnoviti izvole. Opominjemo ujedno sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost, da uzmognemo i mi veliko troškove podmiriti. Ciena listu je na čelu.

Novci neka se šalju jedino poštarskom naputnicom.

Za drugo poletje tiskati ćemo nove naslove te upozorujemo ovim naše predplatnike, da nam na vrieme jave ako žele kakovu promjenu u naslovu. **Uprava «Naše Sloge».**

Vapaj za mirom.

I.

U zadnjem broju porečkog glasila nalazimo na prvom mjestu članak pod naslovom: »Ad Elezioni finite«, kojim se nastoji svaliti svu krivnju radi poremećenog tobož mira u Istri na koparsku pripravnicu, na pučke naše učitelje, na svećenstvo i napokon na nemar carske vlade. Da nam se sa budi koje strane nepredbaci kako primamo mučko bezsmislena i bezumna razlaganja porečkog listića, te da pušćamo pojedince i korporacije u pokrajini na milost i nemilost porečko-pazinskim političarom, razglobiti ćemo u sledećih redcih dokaze i razloge spomenutog listića te neka po tom svatko sudi, koliko je opravdan i temeljit njegov vapaj za narušenim mirom.

Kod nastupa sadašnjega bečkoga ministarstva progovorilo je Njeg. Vel. naš premilostivi car i kralj prevažne rieči, koje su se svakomu državljanu a najpače onim, koji su se zapostavljeni ćutili, duboko u srce urezale. Njeg. Veličanstvo izrazilo je odlučno svoju želju sa riečmi: «Ja hoću da zavlada mir medju mojimi narodi». Ove previšnje rieči nit se mogu niti se je inače tumačilo, nego kako vladar hoće, da zavlada medju svimi narodi prostranog carstva mir na temelju ravnopravnosti i jednakosti. Tako i nikako drugače imaju se tumačiti carske rieči. Carska vlada tumači jedino ovako carski nalog uvadjajuć u Českoj ravnopravnost, zadovoljavajuć ponješto pravednim zahtjevom naše braće u Galiciji, Kranjskoj i Dalmaciji. U koliko se zadovoljilo tomu nalogu kod nas u Primorju, napose u Istri, poznato je svakomu i bilo bi suvišno, a komugod i neugodno o tom pobliže pisati.

Carska rieč osokolila je s jedne strane slavenska plemena Austrije, t. j. one narode, koji bijahu u svojih pravah prikraćeni i drugim zapostavljeni, s druge pako strane ozlovoljila je do tada gospodujuće Niemce i njihove vjerne drugove Talijane. U sjevernih pokrajinah vladali su neograničeno prvi, u južnih gospodarili su drugi. Na sjeveru poboljšalo se političko stanje u Českoj, Moravskoj i Galiciji, odlanulo je ponješto u Kranjskoj a na skrajnom jugu zamienili su vlast Hrvati sa namotnici Talijani u Dalmaciji. Slaveni Štajerske, Koruške i Primorja neimadu se žalibože čim pohvaliti. Koli na Goričkom, osobito pako u Trstu i Istri ostalo je sve pri starom, kao što bijaše za vlade Auersperga i drugovah. Ovdje ostali su Talijani u starih svojih pozicijah prem je tuj slavensko pučanstvo u velikoj većini.

Mi se ograničujemo za danas na Istru, ostavljajuć Goričku i Trst boljim i sposobnijim rukam. Da vidimo dakle u koliko je opravdan vapaj za mirom sa strane naših narodnih protivnikah.

Polazeć sa uzvišenog stanovišća našeg prejasnog vladara može se uvesti mir u pokrajine sa više narodnostih jedino tada, ako se dotičnim narodnostim jednako zadovolji u svemu, t. j. ako se uvede podpuna ravnopravnost u crkvi, školi i u svih občinskih, zemaljskih i državnih uredih.

Što se tiče ravnopravnosti u crkvi opaziti nam je, da ako se je ikomu tužiti to su zaisto Slaveni Istre.

Poznato je svakomu, da oni neimadu kod imenovanja viših nadpastirah baš nikakva upliva. Koliko poznamo gospodu biskupe, vladaju se isti posve nepristrano ili prijanjaju više uz Talijane nego li Slavene. Na pokrajinske biskupe neimadu dakle gospoda Talijani nikakva razloga tužiti se. A što je sa nižim svećenstvom? Upravo ono je narodnim protivnikom trn u oku. Al za Boga, ta ono je odvisno od svojih nadpastirah, od ordinarijatah, dotično biskupah. Može li dakle ono bezkažnjeno počiniti i najmanji čin, koji se neslaže sa svećeničkom čašću i dužnošću? Bi li mogli to naša gospoda biskupi trpiti? Zaista nebi. Zašto dakle tolik vapaj na niže svećenstvo? Da se mješa u politiku? Je li mu možda to zabranjeno crkvenimi ili državnimi zakoni? Nije li možda svaki svećenik istodobno i državljan? Nenosi li on možda ista zemaljska i državna bremena kano i odvjetnik, trgovac il činovnik? Čemu dakle tolika graja na niže svećenstvo? Zašto se psuje i grdi samo slavenske svećenike, a hvali i uzdižu njihove talijanske drugove radi istih činah? Zar nije dozvoljeno ono župniku Montriljskomu, Rakotolskomu, Višnjanskomu, Premanturskomu, Trvižkomu itd., što je dozvoljeno onom iz Fazane, Kringe, Valmovraza, Lovrana, Sela Rovinjskog itd. itd.? Vaši svećenici, koji Vam dovedu slavenske izbornike kano stado ovacah, da za Vaše mužove glasuju, nazivljete »preti modelli«, a naši, koji dodju sa svojimi slavenskimi birači, ti su Vam buntovnici, nemirnjaci, rušitelji mira i reda? Gdje je tu gospodo logika, gdje pojam o pravednosti? Al da, s logikom posvadili ste se već odavna a komu je razum zasliepljen strašću, taj i nezna što je pravednost. Da vidimo kako je sa ravnopravnošću u školah.

Tri četvrtine pučanstva Istre — Slaveni — neima niti jedne srednje škole. Jedna četvrtina — Talijani — ima jih toliko, da se radi pomanjkanja djakah zatvarati moraju. U cieloj pokrajini imadu Slaveni jednu podpunu četveररazrednu pučku školu. Čitave poklobčine sa 100 i više djece jesu bez svake poduke. Hrvatsku djecu ubija se u talijanskih fabrikah, školah nazvanih. Razpisuju se nagrade za one talijanske učitelje, koji više slavenske djece duševno usmrte. Možete li se dakle pravedno potužiti, da Vam se godi nepravda u pučkoj prosvieti?

A što da kažemo o ravnopravnosti u uredih? Osim u dvih ili trih občinah uredjuje se u svih ostalih u talijanskom jeziku. Občinske uprave jesu skoro sve u rukuh Talijanah. Zemaljski uredi i zemaljski činovnici bez iznimke su čisto talijanski.

Državni činovnici — politički, sudbeni, porezni, financijalni itd. prijanjaju skoro svi uz protivnu nam stranku. Mi možemo pobrojiti na prste jedne ruke one državne činovnike, koji su našeg roda ili koji s nami ćute i osjećaju, a ovi su kod uprave pokrajine glavni faktori. Može li dakle s te strane biti opravdana tužba naših susjedah? Podnipošto. Nu oni se ipak tuže na sve i svašta.

Što vriedi njihov vapaj za mirom i za čim teže oni, kazati ćemo budući put.

DOPISI.

Volosko 31. maja 1885. Kako je poznato čitateljem dične »Naše Sloge« voloski se kotar, na koga je bio naš dušmanin obratio svu svoju pozornost, samo da onemogući ponovni izbor našega miljenika dičnoga dra. Vitezića, dne 29. tekućega mjeseca upravo izkazao i oprao onu ljagu, koju mu domaći i tudji bezdušnici pred nekoliko mjeseci nanesil. Sad neka porečka baba u sviet trubi »del torbidi in Liburnia« sad neka nam izvoli pokazati gdje su ti njezini pristaše ti Talijani, puro sangue, koji su se pobunili jer da je tobože kastavski načelnik dao »drakoničkim načinom skinuti talijanske table (kojih nije nikada ni bilo u Kastavščini) i zamjeniti jih hrvatskimi!«

Dan 29. maja 1885. pokazao je jasno i glasno, da zlo sjeme dobra ploda ne rodi, da laž gdje ruča nevečera i da je istina jedna sama t. j. da - je Liburnija uvjek ona, koja je bila i kakva je bila, pa da otrov razvikane »avite kulture« nedjeluje na zdrave moždjane kršnih ovih Hrvatah.

Važnost i političko znamenovanje već evo trećeg izbora Vitezićeva, znati će te nam predočiti i raztumačiti Vi g. uredniče, zato ću se ja ovdje ograničiti na kratak opis izbornog čina, koji bje prekjučer ovdje obavljen.

Već dan prije vidilo se na Voloskom nekoliko otmjenije gospode iz novogradskog kotara i drugud, koji, kad se o narodnom boljku i časti radi, nikada nežale ni truda ni troška. Na sam dan izbora pak već u rano jutro, vidio si dolaziti kočiju za kočijom sa izbornici iz odaljenijih krajevah a ob 8. uri glavna ulica Voloskoga bila već tako napučena i živa, kao na najsvečaniji dan.

Voloske šišmiše vidio si samo gdje i gdje na časak, jer su im valjda vesela lica naših izbornikah preveć blieštila. Trapavi zamrljane »avite culture« hježali i sakrivali se pred tminom pobjedonosnoga barbarstva!

Početak izbora bio je urečen u 8 sati prem mislimo da bi zgodnije bilo kad bi se ga obzirom na odaljenost izbornikah bilo ureklo za koji sat kasnije, jer bi tako izbornici n. pr. iz Novogradskog sudbenog kotara mogli biti upotriebiti vlak, koji na Matulje dolazi nešto iza 8 satih u jutro.

Na urečenu dobu dakle sakupili se izbornici u velikoj dvorani ovdešnjeg kapitanata, gdje se u brzo konstituirala izborna komisija. Predsjednikom komisije bje izabran g. Vinko Zamlić, koji kratkom ali jezgrovitom rieči spomenu sakupljenim izbornikom važnost čina, koga imaše obaviti, razloži ustanove zakona tičuće se izbornog čina i pozove ih na trokratni »živio« Nj. Veličanstvu, čemu se sakupljeni oduševljeno odazvaše zaoriv trikrat »živio«.

Nakon toga prešlo se na samo glasovanje.

Još pred izborom čuo se glas, da će nekoji izbornici iz lovranske občine glasovati za nekoga Petrisa iz Cresa, zato se osobitom pažnjom pratilo glasovanje fiducijarah lovranskih.

Taj glas žalibože bio je istinit, jer domala trojica njih u istinu dade svoj glas protivniku našega Vitezića.

Svoj toj trojici čitalo se na licu, da stoje pod osobitim pritiskom, da dobro znadu, kako nepošteno rade.

Prvi od njih doduše bio je izbeći sramoti, izjaviv da je izgubio legitimaciju, nu pošto je očevidno bilo da to nije istina odluči komisija, da isti dade svoj glas i bez legitimacije. Taj delija na to glasom umirućeg griešnika izusti ime Petriš i ode iz dvorane. Ona druga dvojica neznadoše niti kako se zove taj njihov izabranik i pokazaše samo nekakvu cedulju na kojoj bijaše napisano ime spomenutog, Talijana iz Cresa.

Do desete ure izbor je bio gotov, glasovalo je ukupno 76 izbornikah, od kojih 73 za našega dra. Vitezića.

Pošto bje uspjeh proglašen zaori dvoranom oduševljen uzklik: »živio Vitezić« i sakupljeni se uputiše put gostione »Concordije« da se ondje okriepe.

Tu se sastalo druživo od kakvih 70 lica sve oduševljenih Hrvatah i Slovenacah. Milo je bilo pogledati kako se bratski

rukovali. Slovenci iz Podgrada i Materije sa našimi Kastavci i Mošćenčani i kako jedan drugoga uvjerivao, da će uvjek tako složni ostati kad se bude radilo o časti naroda i narodnosti. Pošto se ponjekle okriepili, zarede zdravice. Na prvom mjestu bude spomenuto svjetlo ime Njegova Veličanstva cara Frana Josipa i popraćeno gromovitim trokratnim »živio«. Zatim bude napito našem miljeniku dru. Viteziću kao na novo izabranom zastupniku našem. Napitnicu tu učinio jedan izbornik kmet iz Podgradskog kotara al divit se bilo jezgrovitosti i žaru, kojim je bila izrečena. Naravski da je bila oduševljeno primljena kako je mogla biti. Zatim isti taj kmet napije našim narodnim zastupnikom na porečkom saboru, gospodi Matku Laginji i Slavoju Jenku, koja napitnica bila osobitim oduševljenjem primljena. Iz ove se napitnice vidilo, da je našemu kmetu dobro poznat rad i zasluge naših narodnih zastupnikah na porečkom saboru i da ih on znade i cieniti kako zaslužuju. Zatim su još podulje govorili g. Gaspar Kastelic iz Materije i g. Slavoj Jenko iz Podgrada. I jedan i drugi spomenuli su potrebu sloge i uzajemnosti u borbi proti zajedničkom neprijatelju, koji nam o glavi radi. Sakupljeni primiše i jedan i drugi govor sa »živila sloga«, živili naši narodni prvaci! Govorili su ješte i gospoda Vinko Zamlić, Matko Laginja i dr. Stanger, kojih su krasno rieči sa gromovitim »živio« primljene i popraćene bile.

Spomenut mi još osobito podulji govor, koga je držao drugi jedan kmet iz Vodic na Krasu. Slušajuć govor toga čovjeka iz kmetskog stališa, i nehotice morao je čovjek uzkliknuti: »živio napredak« jer je to bio jasan dokaz o zrelosti našeg naroda u gornjoj Istri i očit znak, da se već neimamo bojati ma kakvih talijanskih spletakah i napadajah. Samo se po sebi razumi, da se za svakom napitnicom, za svakim govorom zapjevalo po koju narodnu pjesmu. Družtvo je ostalo u tako veseloj zabavi do četvrte ure po podne kad se bilo dieliti onim; koji imadoše odputovati vlakom, koji o petoj uri prolazi kroz Matuljo u sv. Petar. Na razstanku sa braćom Slovenci rukovasmo se srdačno i obećasmo si još jednom zajedničku pomoć u svih narodnih potrebah.

Tako bje dakle u Voloskom proslavljen ponovni izbor našega Vitezića, komu bi istim dana obilna zadovoljščina za pretrpljene progonstva u borbi, koju on već évo 12 punih godinah vodi za svoj narod. Dao Bog! imali prilike još više putah na ovakav mu način svoje povjerenje i zahvalnost izkazati.

Pogled po svietu.

U Trstu, 24. junija 1885.

U Beču su ovih danah obdržavali klubsku skupščinu njemački liberalni zastupnici. Od 127 odazvalo se pozivu do 80 zastupnikah. Zaključili su, da će u budućе Niemci liberalci zastupati ista načela u državnom vieću kaošto i dosada. Gledati će, da njemački jezik bude proglašen državnim jezikom u Austriji; braniti će stečevine liberalne ere, štititi radnički savez i konačno pojačati prijateljske sveze sa Njemačkom. Opazilo se pri tom, da medju pojedinimi strankami njemačkoga kluba vlada razdor, i da je zajednica medju njemačkimi zastupnici više prividna nego istinita. Budući parlamentarni rad pokazati će štošta novoga.

Pogovara se, da je državno vieće sazvano za 5. septembra.

U Brnu (u Moravskoj) bijahu zavladali ozbiljni nemiri medju radnici tvornicah i gospodarah. Radnici tražili su umanjenje radnih urah na dan i povišenje plaće i to 20 po sto. Cieli prošli tjedan pokazivaše Brno ratoborno lice. Do 15000 rdjinikah bijaše se urotilo proti gospodarom. Sada, kako javljaju od tamo, umirili su se radnici, i povratili se u tvornice.

Iz Dalmacije Talijani javljaju njemačkim novinam svega i svašta o minulih izborih; čini se kao da su izvan sebe radi pobjede Hrvatah. Drugovi Lapenini u Istri muče, jer neimadu se čim pohvaliti. A najmanje pak zakonitošću i moralom.

U Italiji nastala je parlamentarna kriza, koja, kako javljaju, neće tako lahko prestati. Uzrokom te krize najavljaju nesretnu politiku ministra Mancinija u kolonizaciji. Ministarstvo, koje se držalo složno, dalo je svoju ostavku. Ali sada nastaje pitanje, koji da stupi na vladu? Opozicija, koja je srušila vladu, nije moćna da sastavi ministarstvo, jer je previše razciepkana. Cairoli, Minghetti i drugi kralju predstavljaju Depretisa, koji da je jedini kadar sastaviti ministarstvo. — Žrtva te krize je i ostati će Mancini.

U Englezkoj još se nije sastavilo novo ministarstvo. Salisbury, kažu, da neće primiti ministarstva dok nepostigne povoljan ugovor sa liberalci, da će podupirati njegovo ministarstvo. Kraljica je stoga pozvala k sebi Salisburyja i Gladstona, da ih nagodi. Veli se, da se je nešto postiglo. U novo ministarstvo stupiti će većina starih konservativnih ministarah a Northkorta javljaju kao dušu te konservativne stranke.

U Rusiji mnogo nevjeruju Salisburyju, zato kažu, da će sada od njega u stvari afganskoj više tražiti nego od svoga prijatelja Gladstona. Neistinit je glas, da je Rusija prisilila na ostavku njezina zastupnika u Londonu; pogovara se, da je već Rusija tražila od Salisburyja što misli o Afganistanu.

Senzacijonalna viest da Gordon, junački engleski general živi, svo se više tura u sviet. On da je pobjegao sa svojimi u daleki Suakim.

Kolera u Španiji sve više zauzimlje mah. Zadnje viesti kažu 700 bolestnih a 300 mrtvih. Nečuje se, da bi se bila dalje prostrla.

Franina i Jurina.

Jur. Si ti Frane čul ča j' već dobrega šior Vidulić storil za Volosko ova pasana leta, ka je bil voloski deputat.

Fr. Ča su šior Vidulić bili dosada Voloski deputat?

Jur. Tuko si trubilo, ča još ni tega neznaš?

Fr. A tako zato su nan pred eleciljonon šior Gustin govorili, da je Vidulić toliko dobra za Volosko storil, da j' on opravil, da ni šal kapitanat i sud va Kastav, da nan je on prokural on bokunić mula na puntice i ča ti ja znan ča još sve ne.

Jur. Čudo velo da nisu šior Gustin rekli, da je Vidulić prokural, da j more na Volosken do kraja, leg to te reč ako Bog da drugi put.

Fr. Biš si veroval, da su nekomu šarenj. 'apića sladki beči naše Bratovšće...

Jur. Ah, kako bi se on mogal hlatit s beči ki nisu talijanski.

Fr. Pitaj ga malo no pak češ videt kako će ti zabrusit: »Mi ko šti ščavoni parlo ščavo e kon jente civile parlo taljano.

Jur. Dobro je da se i to zna.

Fr. Ča misliš Jure, ki ima va Istroj najveće ušesa?

Jur. A valjada president osalskega družtva.

Fr. Ča on padovan al albokat, ki je otel va Krbunah opret kancelarlju pak mu se j' rendatur premudal i tako j' finilo?

Jur. Ter on nima diplomi,

Fr. Hodil je po nju va Udine kada se j' oženil i malo soldi stukal za neku šumicu na puljščine, ku su »šijora« prodali.

Jur. Ča j' bilo za potribu, da šijora svoje produju za moć na špaš?

Fr. Ja ma on je jur rekal jako pametno da: fino che son solo frajaro il mio, e dopo che mi sposo, frajeremo assieme il suo.

Jur. To je pravi gospodar je, blažena zemlja, ka ga nosi.

Fr. Ala je je, i merita više nego da se po vozeh popeljuje, na keh se krbun vozi.

Jur. I blažena ona, ka snjim va jednu zdelu žilcu umače.

Fr. Je je dokle bude imala još kakovu šumicu i kakov soldin.

Fr. Svet se zmućuje, da ča bi reč, da nisu šijor Guštin bili na telovu na procesione.

Jur. Zač da njin već velada malo valja a va visoken klobuke da njin je fažol za seme.

Fr. Su ga mogli skrit mej ženi kade j' njegovo pravo mesto.

Fr. Ča su i na Buzešćini tabeli porazbijali?

Jur. Kako to, ter tamo ni bilo tabel?

Fr. Ma zač su bili dakle neki u podeštariji zaprti na dan izbora?

Jur. A to ti je drugo masło. Ono su buzetski šarenjaci zaprli one ovce, ke su kupili da će za njih balotat pak su se bojali, da njin doma pobegnu.

Fr. Tako ni dosti da su se prodali nego su se još dali i zapret kako i živina.

Jur. A ja brate, ki se proda ni više svoj gospodar.

Fr. Onda imaju pravo šarenjaki, da te ovce bez glave zovu »ščavi« zač nemeritaju boljega imena.

Fr. Ča dobrega nosiš Jure?

Jur. Nič dobrega brate. Hodil sam po Istroj brusi prodavat i zašal sam do Portul uprav na dan balotacioni. Počinem va jednoj oštarije i vidin kako neki gospodin — zvali su ga šior Škovnca — dopelja čuda kmeti pak njim pokaže mizu i neč talijanski izbrblja. Počelo se pit i jist i govorili su neč za balotacioni i fiducijari. Približin se k jednemu i ga zapitam ako su došli na procesion prosit Boga za sunce.

Fr. Pak?

Jur. Reče mi: Aj nismo ne lego smo došli birat fiducijaro i sad smo gotovi pak se sada jede i pije a muka zač smo votali kako su gospoda otila. A kega sto zibrali, zapitan ja? On mi reče, da nezna pravo, nego da misli nekega Deloštiju, neka Centa i nekega Muša.

Fr. Ai to nisu naši ljudi?

Jur. Kazal sam i ja to kmetom, a oni su mi odgovorili, da moraju delat kako gospoda zapovedaju zač da nimaju nijednoga svojga, ki bi jih vodil a još k tomu, da njim se gospoda groze s peticioni i inkanti i ča ti ja znan čim.

Fr. Ši jih pak ti podučil koliko?

Jur. A rekal sam njim, da to tako nevalja zač da će njim repi ostat, ako budu s gospodom črešnje jili.

Fr. A oni?

Jur. Kimali su s glavom, da imam pravo i da te drugi put bolje gledat ča i kako deluju.

Fr. Neka jih Bog uslliši.

Fr. Brižna »baba« mora saki put po koju laž, ku napiše popravit.

Jur. Ala dragi il, da se oče ljudem, proti kojim piše š njun se blatit, morala bi sve popravit zač nikada nenapiše jednu istinitu.

Fr. Siromašica, jur mi ju je milo.

Fr. Neki stari »delavar« daje va »babe« našemu kmetu nek kovu šarenjačku nauku.

Jur. Pobegal je najbrže špitala pa misli, da je celi svet bedast a samo on pametan.

Fr. Govore lekari ja, da munjeni ljudi drže drugeh za munjene, a sami sebe za pametne.

Fr. Spamećuješ se Jure kako su po Kastavščine tabelari kričali, da ki j' Hrvat neka gre preko mosta?

Jur. Ši, pak?

Fr. Do tega j' već prišlo. Na 2. budućega mesece gredu jedni preko mosta sprocesionom a drugi gredu sprocesionom va Trst na batiment.

Jur. Viš vraga kako su trefili! Ala ma će bit bogi!

Različite viesti.

Zabava u slavenskoj čitaonici u Trstu izpala je prošle subote na svoćće zadovoljstvo. Krasno razsvietljen družtveni vrt bijaše dubkom punsve odobranog občinstva, koje se je ugodno zabavljalo do kasno po poi noći. Koli pjesme toli odigrani komadi bijahu uzbitno odobravania nekoje komade i pjesme moralo se opetovati. Po dovršenom koncertu zaplesala je vesela mladež u družtvenoj dvorani. Cestitamo odboru na podpunom uspjehu.

Občinski izbori u Kastvu vrše se danas, sutra i prekosutra. Pobliže o tom u budućem broju.

Exekucije i putovanja u Beč. Pred osam danah dobismo od prijatelja iz Kanfanara glas, da će prispjeti u Trst nekoliko seljakah, koji da će poći ravno cesaru u Beč, a sledećega dneva dodje već k nam dvojica kanfanarskih seljakah po imenu *Ivan Marić* i *Toma Vičić*. U kratko nam izpripovjediše uzrok radi kojega ih je tamošnji puk odposlao, da idu k presvetloj kruni u Beč. Evo stvari. Prvih danah tekućega mjeseca podvornici rovinjskoga suda uručivali su na sve strane i svakomu pune pesti sudbenih spisah — pisanih dakako talijanski — te jim ujedno kazivali, da su to exekucije radi »esonera« ili staroga duga gospoščinah. Seljaci podučeni od pismoznanacah, saznaše na svoju žalost, da je svaki od njih primio po nekoliko rubrikah, kojimi je c. k. porezni ured u Rovinju u imenu zemaljske istarske junte proti njim odnosno proti njihovom imanju stekao prvi stupanj exekucije. Ovi se prestrašiše, kako se od njih traži nekakav dug, za kojega nisu nikad znali i koji se od njih nije tjerao; brže bolje sakupi 82 njih potrebitu svotiou te odprave gorespomenutu dvojicu s naputkom, da idu ravno k svetloj kruni u Beč, da se potuže na te nenadane exekucije, koje bi jih spravile na prosjački štap. To izpripovjediv otvore bisage, iz kojih su izvukli kupove exekutivnih aktah za potvrdu navedenoga čina dodav još, da idu s timi akti ravno u Beč. Uvidismo odmah o čem se radi. Utjeruje se od ljudih stari i zaostali dug za »desetinu«, a ljudi tvrde, da o tom ništa neznaju. Da taj dug obstoji, kažu ljudi, bila bi ga junta već prvo tjerala, zašto je čekala do sada. Faktum je, da se taj dug za »desetinu« u zapadnoj Istri slabo ili nikako nije utjerivao, tako da svi jednoglasno kažu, da su uvjek čuli govoriti, da se zato neće nikoga ništa pitati. Bilo sada kako mu drago, mi smo našoj dvojici Kanfanaracah natuknuli, da bi možda dobro bilo, kad bi se stvar pismeno obrazložila te podnesla onda na dotična mjesta. Sve uzalud. Naši Kanfanarci nehtjedoše ni čuti druge nego da idu k svetloj kruni u Beč, koja da će jim pomoći.

Tada uz pomoć naših prijateljah u Trstu uredismo pregledno sve exekutivne spise, te učiniv potanki izkaz uvjerismo se, da se vodi 77 glavnih exekucijah proti kanfanarskim občinarom za svotu od 7113 forintih. Priskrbismo našoj dvojici nekoje potakšice za put te ih odpravismo prošle subote na večer na Željeznički bečki vlak. Pobojali smo se, da bi ti naši seljaci mogli upasti u Beču u — Bog zna — čije ruke, s toga smo se još na dobu obratili na naše prijatelje u Beču, da ih dočekaju te da jim budu pri vsem na ruku. Tako se je i sbilo. Pišu nam prijatelji iz Beča, da su dočekali prošle nedelje poslije podne na kolodvoru naša dva Kanfanarca te da su jih smjestili kako su mogli. Drugoga dneva pošli s njima u carski dvor, da zatraže audienciju kod cesara. Javiše num nadalje, da će biti potežkoćah radi audiencije, nu jučer primili smo iz Beča telegram, gdje nam prijatelji javljaju, da će biti Ivan Marić i Toma Vičić pripuščeni četvrtak (danas) k Njeg. Veličanstvu cesaru Franju Josipu I. na audienciju. Pobliže o stvari javit ćemo u budućem broju.

Novi parobrod družtva »Švrljuga i drug.« nazvan »Ika« bje u ponedeljak 15. tek. mjeseca u Sv. Roku kod Trstu sretno u more spušćan.

Ovaj će parobrod ploviti svakim danom izmed Cresa, Rabca, Berseča, Mošćenic, Lovrana, Rieke i natrag, i to već od 1. dojdućega mjeseca julija. Čim dobijemo putni red nećemo uzmanjkati objaviti ga, jer mi ovo podužeće smatramo vrlo važnim po otok Cres i iztočni dio srednje Istre. Evo ga.

Ljetni putni red (ako vrieme dopusti) od 1. julija 1885. Odlazak iz Cresa svaki dan, izim nedelje, u 5 sati u jutro. Odlazak iz Rieke svaki dan izim nedelje, u 2 sata po podne. — Za ukrcivanje robe ima se obratiti na kapetana parobroda.

Avità civiltà Višnjanska! pod tim naslovom piše nam prijatelji sljedeće: Slušajte čitatelji dično »Naše Sloge« i dobro zapamtite junačka djela »avite

kulture« Višnjanske, te podrepnice konsorterije porečko-pazinske.

Kako što se mora pošten putnik čuvati od razbojnikah i hajdukah, tako se mora čuvati od Višnjanskih krnjelah i naš plovan i svi drugi popovi, koji su držali u zadnjih izborih za tužnoga i siromašnoga našega kmeta. Jer ovdje, nemogući oni zatajiti svoju zvieraku narav, izkazaše se žviždanjem na pope, tulenjem, hrkanjem i vikanjem: čičo, kranzo, krovato, porko, guj,-guj, rinegato itd. Quousque tandem Catilinae?! Hvale se da su predobili i slave svoju pobjedu, a faktično svojim divljim ponašanjem kažu, da su potučeni. I tako je dosta, jer naši protivnici imali su samo one glasove, koje su slano platili, a naša stranka imala jih je na stotine sve dobrovoljne. Neka obajdu sve kute, neka pometu sva smetišta svjeta, neće naći drugoga Škarjota. Medjutim očito kažu, da jih pešu one tisuće, koje su potrošili za dati svakomu po 30 dinari, a još više jih peče ono 200 glasovah gosp. Vitezića, onih 79 gosp. Spinčića, a možda najviše onih 450 gosp. Mandića, koje je dobio u istih gradovih. Blesni su upravo što nas nemogu prieko mora povesti i onuje prodati. Znadu da jim je odzvonilo paševati jer je njihova pobjeda kao i Pyrova; još jedna takova i krnjelčad će morat kopita pobrati, a nas na miru pustiti u našoj zemlji. Vide i naši protivnici, da je bila pobjeda naša i da su oni predobili novcem i nasiljem, ali neka krive sami sebe, i neka promisle, da hrvatski Oberdank nise još rodio a da je jedan njihov i obješčen; i da je hrvatski narod bio i da će biti do vjeka vjoran svomu rodu i slavnoj Habsburgžkoj kući.

Na 17. t. m. bijaše ovdje sv. krizma. Dan prije u javnoj sjednici zaključili su zastupnici, kako imaju presv. biskupa dočekati i počastiti, što ga moliti itd. I da onaj dan ima biti mir, da se ima dati počinak ili mir popom, i zatvoriti onaj dan usta divljačkoj rulji. «Onaj dan znate, pustimo jih, za jim dati dvostruko drugi dan.» To je progresso, civiltà i coltura.

Kad bijaše na 16. po podne, skupe se veladuši u svoje kripice i hajd po biskupa. Uvukli se u farož Labinski, bez se javiti bez spoznati ni istoga plovana, jerbo je »kranzo«. Odlikovali su se 4 šarenjaka i 4 krnjela, i prijeli su presv. biskupa Flappa kako nijednoga drugoga biskupa; tekli su za njim i ga vrlo lizali, jer da je on posve njihov; da će plovana u 24 ure per šuh ća postati, da će naš jezik iz crkve prognati, te da će sve naše popove protjerati itd. itd. Kad presvjetli, budući dosta nepristran, nije hotio u njihov rog puhati, kad jim je pokazao, da nije s njimi kozo pasao, tada su ostali dugim nosom, ostavili su biskupa, a stvari ostale su kako bijahu i do tada.

Pošto je otišao presvjetli biskup iz Labincih a s njim šarenjaki i krnjeli Višnjanski, i 3 poturice iz Labincih, svi u kripicah, ostaviše na cjedilu gosp. Cotelja kapelana biskupova, koji je morao ostati u Labincih. Umoljen bijaše neki vrtoglavi šarenjak, da bi ga uzeo sobom, nu ovaj reče: »no vojo kranzi«.

Prečastni kapelan vrati se u farož, i htjede natrag u Poreč. Ali medjutim dospije četa u Višnjan, a presav. biskup pita za svoga kapelana i videći da ga nije pošalje moliti, da bi tko pošao ponj . . . . »Mandaremo justo per far un placer al vescovo, ma no al cranzo . . . »che vada in cragno. Evo narode to je ta razvikana »avità civiltà e buona creanza« . . . Svaki najprostiji kmet kaže, da valja poštovati slugu radi gospodara; ali višnjanski veladuši zaostali su i za kmetom. Iz Višnjana otišao biskup u Sv. Vital a rulja Višnjanska pijana i plačena udri opet na popove žviždanjem, trubenjem, hrkanjem i vikom: evviva rinegati, čičći itd. itd. Popovi morali se sakriti pak jedan po jedan tajno otići. Napadali su na nje na vozu, na konju kako divlji hajduci, kako ljudožderi.

Pak da niesmo medju Hottentotti, u Zulù zemlji i A gdje bijaše tada žandarmerija, gdje mjestna policija? Jeli to osobna sjegurnost? Je li igdje na svietu ovakovo stanje? Hoće li biti tomu već jednom kraj? Ai da, narod kaže od glave smrdi riba, a mi zaključujemo sa uzklikom: »živila takova kultura«.

Sudbena razprava u Pazinu, obdržavala se dne 18. t. m. proti desetorici Trvižanah radi nekakve političke uvrede prigodom poslednjih izborah. O toj razpravi donaša porečki listić podulje izvješće i to ob onom, što da su tobože obtuženici proti Talijanom izrekli.

Tu se napada — more solito — na lindarski tabor i na naš list a stvari se po porečkom običaju izkrivljuju.

Faktum je kod svega toga, da su Trvižani zahtjevali, da jim sudi sudac, koji znade hrvatski, a nehtjedoše poslužnika za tumača u zemlji, gdje živu Hrvati. Zahtjevali su nadalje, da se protokol hrvatski piše. Ali njihovim pravednim zahtjevom nije se zadovoljilo!

Nadalje faktum je, da su bili obkoljeni c. kr. žandari te da su se Trvižani odmah sledećega dana pismeno pritužili c. k. kapetanatu u Pazinu glede načina, kako se je s njimi postupalo. Dotičnu pritužbu formulirali su u 9 točakah te k tomu prijavili cieli postupak našemu zastupniku g. dru. Viteziću.

Ovoliko »Istriji« i »Independentu«, neka jave svojim čitateljem, da Hrvati Istre zahtjevaju, da njim se hrvatski sudi.

Javna sjegurnost u Istri. Pišu nam iz Pazinščine. Dne 12. t. mj. odputio se g. župnik iz Gračišća sa jednim prijateljem u Pićan, da tamo urede nekoje crkvene poslove sa g. dekanom. Obaviv svoje stvari kod g. dekana posjetiše i tamošnjega g. učitelja. Nastala je bila već noć. Kad su ustali, da se vrate kući začuje se pod prozorom trublja kano da trubi na oganj ili »alarm«. Naši putnici otidoše k svojoj kočiji, koja jih je čekala pred vrati grada nu na tom putu pratila jih pićanska fukara (čitaj: »frutto dell' avita coltura«) sa urlikanjem i žviždanjem.

Kuda dodjoše četvrt sata po prilici od Pićna, u neku šumicu izmedju Pićna i sela Lukeži, opazše pokraj ceste jedno 8 osobah, koje su pušile cigare i pjevale neku bljutavu talijansku pjesmu. Čim njim se je kočija približila, stupiše na sred ceste i hijedoše prolaz zatvoriti. Naši, videći se u očitoj pogibelji, natjeraju konja u bjeg i samo tomu imadu zahvaliti što su odnesli zdravu i živu glavu jer netreba tekar dokazivati, da su one crne duše nešto crnoga snovale.

Sreća i Bog što su naši velikom brzinom umakli onim — valjda članovom osalakoga družtva, koji su zaisto od neke više osobe nagovoreni bili, da pozdrave u šumi »šćave« kako valja. Eto g. urednče, tako rado naši protivnici kad vide, da njim varke i spletke više nepomažu. Uzorom i zrcalom tim nočnim junakom je poznati Vam »babin« laži-dopisnik, ona grdna izdajica svoga roda i plemena.

Remek-djelo. Prije nekoliko godinah bijaše ovuje izložena slika glasovitog českog slikara Čermaka, predstavljajući tri prekrasne djevojke, tri robinjice po nošnji tamo negdje iznad Skadarskoga jezera, reć bi u onaj par zarobljene te od kavaza čuvane. Naš Rendić kao da je jednu od ovih djevojakah predstavio u glini, nu siroću posve nagu, samo što njoj prieko desnog kuka od nužde bučena pregača i nuz stegno dolje visi. Okolo čela vise njoj nanizani dukati a vrh kičice riesi njoj nožicu zlati kolobar te jedinica na plot naslonjena, čeka kupca i budućeg gospodara svoga.

To je jednostavni predmet malena kipa »Robinjice na trgu«, koji je toli krasno i savršeno izveden, da nemožeš što liepšega ili savršenijega niti pomisliti. Čini ti se kao da imaš pred sobom koje remek djelo starogrčkog dieta. Umjetnina ova bila bi kadra — kao što kaže jedan ovdašnji talijanski list — odmah označiti umjetnika, proslaviti mu ime i steći mu glas.

Ovaj umjetnički dragulj opredieljen je — kako čujemo — za umjetnički salon u Parizu.

Čestitamo od srca našemu umjetniku a čestitamo i sebi jer je njegova slava i naša slava buduć je on krv naše krvi.

Izabiranje zastupnika gradovah u Kopru. Obično dolazilo je takova zastupnika izabirati malo ljudih. Kad se je izabiralo zadnji put zastupnika grada Kopra za pokrajinski sabor, jedva se je nabubnjalo kakvih 120 glasovah gradjanskih proti kakvih 80—90 službeničkih. I to bijaše uspjeh silne agitacije s jedne i druge strane. Drugda jih nije dolazila ni polovica toliko. Ovaj put došlo je preko 200 izbornikah, od kojih je doblo Dr. Fran Vidulić kakvih 190, a Dr. Fran Mandić kakvih 10. Bar tretjina njih bili su c. kr. službenici kapitanato, suda, carinare, kaznione, gimnazije, učiteljišća itd. Neki hoće da se na nje nije uplivalo. Svakomu da je bilo slobodno glasovati po svojoj glavi. Osoba na koju se obično činovnici obazru, zapitana, da je odgovorila ja, ću za dra. Vidulića glasovati, a drugi nek glasuje za koga će. To bi bilo sa svim u redu, i želit bi bilo, u interesu činovničkoga ugleda, da bi se takò dogadjalo. Zakon njim daje pravo slobodna izbora, nek se služe tim pravom, i nek nebudu siljeni raditi tudjom glavom. Za istoga kandidata glasovali su i svi ostali službenici osim ono deset njih, koji su glasovali za Dra. Mandića. I to bi bilo posve u redu, ako je u istinu svako po svojem osvedočenju glasovao. Tad bi se samo konštatovalo: Dr. Vidulić bio je kandidat družtva, »società politica istriana«, kandidat družtva koje hoće uzdržati i širit talijanstvo u Istri; Dr. Mandić bio je kandidat »Edinosti« i »Naše Sloge«, koje štite Slavene Istre. Iz toga bi se zaključilo, da su c. kr. službenici poduprli kandidata prvoimenovanoga družtva, talijanizujućega. Ako pak njim se je namignulo koga da izabiru, ako je istina, što veli »L'Istria«, da su častnici c. kr. mornarice dobili nalog, da glasuju, i da glasuju za Dra. Vidulich-a, tad su ne pojedinci nego oblasti radile za kandidata toga družtva. U obih slučajih dobro je, da se znade i da se prema tomu ravna.

Pomorske viesti.

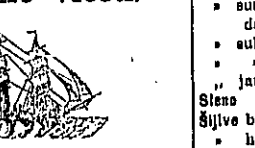

Navli za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk.	11 50	po ton.	dugah,
« Cette	«	12.25	« «	«
« Bordeaux	«	15	« «	«
« Maltu	«	14	« «	lesa
« Algerija	«	26	1100	unč. franc.
« Messinu	«	20	1200	« miet.
« Cagliari	«	25	« «	«
« Patras	«	25	« «	«
« Pirej	«	28	« «	«
« Aleksandriju	«	24	1000	
« Port-Said	«	23	«	

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk.	12.—	po ton.	dugah
« Cette	«	12·75	« «	«
« Bordeaux	«	13·—	« «	«
« Marsilju	«	13·—	« «	bordun.
« Cette	«	13.—	« «	«
« Port-Vendres	«	13.—	« «	«
„ Algerija	„	26	po 1100	unč, miet.

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cette	frk.	11.—	po ton.	dugah
„ Bordeaux	„	15.—	„ „	„
„ Rouen	„	16	po 1015 klg.	hrast. drva
„ „	„	24·28	po 1000 lit.	vina.

Kretanje austro-ugarskih brodovah u tu- i inozemstvu.

Odjedrili iz:

Trsta 13. jun. Malfi T. Svilokosi za Patras. — *Rieke* 10. jun. Tartaro, Poselj za Tunisi, Aquilone, Stipanović za Patras, Dešković A. — za Algir, 16. Edvige, Simunić za Cette, Minerva V. za Bordeaux, 15. Germana Antonio, Bagatella za Bordeaux. — *Nieuwe Waterwega* 11. jun. Sulin, Uršičić za Livorno. — *B. Ayresa* 8. maj. Mirto N. Lučić za New-Yorku. — *Foweya* 9. jun. Forza, Perčić za Rieku. — *Cagliaria* 10. jun. Abraham, Jelić za Delaware. — *Cardiffa* 8, jun. Miriam, Ivančić za Cape Town. — *Batuma* 25. maj. Giorgio Bošković, Ginović, Jedanaesti Dubrovački, Bašić za Alexandriju, Desoti Dubrovački, Marinović za Dubrovnik. — *Revala* 8. jun. Drago G. — za Abo. — *Barbadoesa* 11. maj. Lucia B. Marinović za Pensacolu. — *Kingstona* 17. maj. Artiere, Campacci za Black River. — *Guadelupe* 25. ap. Argos, Costantini za Moule. 21. ap. Carla, Bakarčić za Marselju. — *Leitha* 12. jun. Dorina, Mohović za Rieku. — *Shieldsa* 12. jun. Lada, Medanić za Miljetke. — *Cadixa* 15. jun. Tisza, Morović za Rouen. — *Gibraltara* 15. jun. B. Kemeny, Štrk za Trst. — *Cagliaria* 13. jun. Ukraine, Mirković za N. Jorku. — *Barcellone* 12. jun. Pia S. Soldatić za Tarragonu.

Dojedrili u:

Trst 13. jun. Gjurko, Petrličević iz Batuma, Alfa, Nikolić iz Maratonisia, Katica, Perucović iz Dubrovnika, Angelo C. Antončić iz Jakina. — *Miljetke* 13. jun. Bosana, Tomanović iz Odesse. — *Batum* 26 maj. Cibele, Kozulić iz Carigrada, Anna, Martinolić iz Palerma, Merino Velčić iz Trsta. — *Barbadoes* 15. maj. Amelia, Kiselić iz Capo Verde. — *St. Vincent* 11. maj Olga R. Mikulčić iz Barbadoesa. — *Guadelupu* 25. apr. Carla, Bakarčić iz Barbadoesa. — *Kingston* 14. maj. Artiere, Campacci iz Demerare. — *Fort de France* 25. apr. Faran, Ragusin iz Sv. Petra. — *Falmouth* 13. jun. Vincenza M. Minak iz Empedrada. — *Boston* 10. jun. Herradura, Škopinić iz Manille. — *Montevideo* 13. maj. Hrabren, Fišković iz Cardiffa. — *Barbadoes* 17. maj. Ararat, Grsalja iz B. Ayresa. — *Gajle* 8. jun. Caterina B. Babić iz Torreviejo. — *N. Jorku* 2. jun. Poščić, Tominić iz Trapania. — *Lisbonu* 7. jun. Sirena, Kozulić iz Filadelfije. — *Filadelfiju* 3. jun. The lord Warden, Osoinak iz Rieke. — *Philippeville* 4. jun. Blandina P. Vranić, Trino, Vidulić iz Rieke. — *N. Jorku* 3. jun. Phison, Kozulić iz Trinidada. — *Delaware* 2. jun. Amelia, Kiselić iz Sv. Vincenta. — *Batum* jun. Anna, Martinolić iz Palerma. — *Port Natal* 9. jun. Josip, Suhor iz Liverpoola. — *Cadix* 9. jun. Imp. Franc. Gius. I. Premuda iz Fort de Franco.

TRGOVAČKE VIESTI.

Kava Rio	for.	48.—	do	for.	54.—
» Santos	»	44.—	»	»	60.—
Cukar tučen	»	38.—	»	»	38.50
Ulje za jelo	«	43·—	»	»	48·—
» dalmatinsko	»	42.50	»	»	—.—
» talijansko fino	»	70.—	»	»	95.—
Riža talijanska	»	15.—	»	»	16.50
indijska posk.		13.—			16.—
Papar Batavia	»	82.—	»	»	83.—
Bakalar Troms	»	34.—	»	»	40.—
Petrolj	»	9.25	»	»	—.—
Mast ovdašnja	»	36.—	»	»	38.—
» englezka	»	50.—	»	»	50.50
Slanina	»	52.—	»	»	—.—
Maslo	»	68.—	»	»	100.—
Loj Dalmat.	»	36.—	»	»	38·—
Naranče Sicil.	»	2.50	»	»	5.50
Rožići puljižki	»	6.—	»	»	8.—
Limuni mnogo osk.	»	2.—	»	»	6·50
Mandole Dalm. osk.	»	—.—	»	»	—.—
Smokve staro	»	10.—	»	»	—.—
Loća	»	11.—	»	»	14.—
Vuna bosanska	»	110.—	»	»	115.—
dalmatinska		110·—			—·—
» istarska čista	»	116.—	»	»	—.—
Kože strojeno poplat	»	140.—	»	»	165.—
» kravje »	»	165.—	»	»	300.—
» teletje »	»	357.—	»	»	616.—
» surove volovje ovdašnje svježe		48.—	»	»	56.—
» suhe dalmat,		90.—	»	»	115.—
» » teletje		130.—	»	„	200·—
„ janjetje 100 komada		70.—	„	„	100.—
Sijeno	»	1.70	»	»	—.—
Šljive bosan. srbsko	»	16 50	»	»	17 50
» hrvatsko	»	11.—	»	»	11.25
Pšenica posk. Odessa	»	9.75	»	»	10.25
Kukuruz vlaški	»	—.—	»	»	—.—
» banatski	»	7.50	»	»	8.—
» hrvatski	»	—.—	»	»	—.—
Vino puljižko		18·—			—·—
grško		10·—			18·—
dalmat. transito		10·—			24·—
istarsko		22·—			26.—
Raž Azow	»	—.—	»	»	—.—
Zob magjarska	»	9.—	»	»	9.—
» hrvatska	»	8.25	»	»	8.50
» urbanaška	»	—.—	»	»	—.—
Buhač dalmatin.		110·—			150.—

Tršćanska burza

dne 24. junija					
Austrijska pap. renta	for.	82 55	do	for.	82.70
Ugarska » »	»	92.90	»	»	93 10
Ista u zlatu 4%	»	99.15	»	»	99 35
Dionice nar. banko	»	851.—	»	»	—.—
» kredit-banko	»	288.50	»	»	289 50
Talijanska renta	»	94.7/9	»		95 —
London 10 lirah sterlinah	»	124.40	»	»	123 85
Napoleoni	»	9.85	»	»	9.83 1/2
C. kr. cekini	»	5.70	»	»	5.81
Državne marke	»	61.—	»	»	60·90
Isto francezko	»	49.35	»	»	49.15
talijansko lire	»	49.15	»	»	48·95

Lutrijski brojevi

od 20. junija.					
Trst	26	22	36	82	19
Budapest	81	61	11	48	8
Linc	55	67	41	37	13
Innsbruck	43	30	69	36	4
dne 24. junija:					
Prag	70	74	85	3	53
Lavov	18	29	27	24	56
Hermannstadt	36	44	27	40	63

Sveukupnog liečničtva doktor

P. T. Xidias

specialist za kožne i tajne bolesti stanuje Via della Caserma br. 3. I. p. i ordinira danomice od 12—2 sata.

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izseljenike uz nizku cienu, najbolje uvjete i dobre preporuke. — Obratit se na ovlaštenoga Agenta.

10—7 **Giov. A. Gjaja, Trst.**

ODIELA na mjesečne i nedeljne rokove mogu se dobiti u krojačnici: al N. 12 Via Farneto, učinjena polug mjere. Buduć imade u zalihi velik izbor sukna svake vrsti, može dati uz umjerenije cijene nego li drugi.

Prašak za prsa

Nekašlji više — Nekašlji više

Izvrstan lijek proti kašlju, promukloati, prehladi i drugim kataralnim manam. 48—27

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lijekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—14

Takoder na obroke — Takoder na obroke

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela cheviot od f. 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Odlikovan „Specialitet" P. Slocovich-a

Ljekarna ‚Alla Marina'

Prokrupivanje paklinske (katram) vode na najveće odmjerke, proizvedeno od ljubarallekarnika *P. Slocovich-a*. Jedna staklenica sadržavajuća 400 gramah uteza metr. dec. stoji samo 60 nvč.

Ima se pitati: *«Paklinsku vodu»* priugotovljenu od P. Slocovich-a.

Prsni sirup Dra- Goracuchi-a.

Izvrstan lijek proti prehladi, promukloati, suhom kašlju, plućnim, gutnim i opasnim katarom, upali pluća, kašlju itd. Mnogobrojni zahvalni spisi jesu svakomu na uvid. Cieno staklenici novč. 60. Novac se povrati onomu, koji neozdravi.

☞ Naručbe uz pouzetje obavljaju se krotom pošte. 28—32

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3½ „ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ „ 3 mesi
4 „ „ „ „ 6 „
Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 5 giorni di preavviso dal 5 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 24 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ¼% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—1

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod, probavljujućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništnje gljiste ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzimalise likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lijek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srdbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i avjožim za svaki rad.

Da se olakkoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakljišćeloah.**

Piccoli-jeva

želudačna esonca

lekarne Piccoli-ja «pri angelu» na Dunajskoj cesti u Ljubljani ozdravlja kako je očito iz zahvalnih pisam i zdravniških svjedočbah bolesti u želudcu i trbuhu, bodenje, krč, želudačnu i promenjivu mrzlicu, zabasanje, homorojide, slatenicu, migreme, itd. i je najbolja pripomoć proti glistam kod djece.

Staklenica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani! Vaša želudačna esonca je jedino zdravilo, koje mi pomaže kod moje bolesti u želudcu. Svaki krat kada ju rabim, čutim polagšanje i zbolšanje.

Josip Sovdat, župnik, Kamnje, pošta Črnice

Ovdje valja izreka «Čast zaslužku». Vaša želudačna esonca, koju sam ju i mnogo drugih bolnikah rabio u bolesti, je uprav čudovito moći, osobito kod želudačnih bolestih.

A. Lupetina, župnik, Kršan u Primorju.

Podpisani potvrdjuje, da ima Ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i pročudno zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne župnije; komad da prodja dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esonce kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolja zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 5 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih biljnah izdjelani strup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žlice. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako sva druga ozdravila se uviek friške dobe u lekarni 30—24

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana, Dunajska cesta.

Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzetje iznosa.

Zaloge u Trstu su u lekarnah pl. Leutenburg, Foraboschi, Prendini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istre i Primorja.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svojo dobro poznate **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Ciene jesu:

Podpuna odiela od *f.* 10 i više
Hlače . . . . . „ 3·50 „
Pralnci . . . . . „ 2·— „
Gornji kaputi . . „ 9 „

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladiščem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

☞ Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno ☞ 52—3

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3¼%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3¼%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Olotovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parku ½% provizije za 3 mjesoca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—24

Odlikovan graf[illegible] zavod.

EN. FRE[illegible]

U [illegible]
(Palazzo Ll[illegible] mercato 50—8 vecc[illegible] 4).

Pečat s kaučuka

Najprikladnji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježitom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

Nadalje svakovrstne pečate za obćinstvo, župne itd. uredе uz najjeftiniju cienu.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za premetati. 48—3

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

☞ Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene neboje se konkurence.

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više ljećnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rose životnom balsamu* te se odmah nakom druge staklenice ćutih zdravim. Trpio sam na želudačnom krču i onesvještivanju, osobito na glavobolji i nesvijesti; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je iščezla. Mogu zaista dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vas. se iznovice i jesam sa počitanjem *Mikovil Steiner,*
posestnik u Zmajmu.

Brza i sigurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *sačuvanju i pospješenju probave,* jer ova je *glavna podloga zdravlju,* te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lijek* za uredjti probavu, primjereno mješanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečnički najkrisplijih zeleninah;* izkazno se osobito kano sigurna pomoć kod *neredne probave,* kod *cir javanja, nadimanja, bljuvanja,* kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu,* kod *navala krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,* kod *bolesti u crevih, hipohondrije i melanholije* (sušlied slabe probave); on oživljuje svu djelatnost *probave,* čisti *krv* te dobiva *bolesno tjelo* iznova *silu i zdravlje.* Usled ove izvrstne vlastitosti, postao je *sigurun ljudski domaći lijek* a radi toga svuda je poznat.

1 staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Salje se na *frankirana pisma* ne sve strane *uz pouzeće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahljevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragnera u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više strana nesupješnu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladišću B. Fragnera, ljekarna «kernomu orlu» u Pragu, ugao «Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, liekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Atokšić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milosrdna braća; M. L. Finkh; *Stara Gradiška* St. pl. Varničić; *Belovar* Alex. Hržić. *Osiek* J.G. pl. Dionea *Brod n.S.* N. B. Kuković. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac*: R. Pollaschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E. Tollović. *Karlovac* G. Findeis i E. pl. Sladović. *Križevci* L. Brotsky. *Nova Gradiška* D. Dionea. *Novsko*: A. H. Drapczynski. *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun*: F. pl. Bonko, *Sušak* J. Wertheimstein. *Valpovo* Alex Deszáthy. *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*, Fel. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Malter A.

Sve ljekarne i veće trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladišća toga životnoga balzama.

Tamo se takodjer dobije:

Pražko domaće mazilo proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtvo) kosti, kod reumatičnog oteka, kroničnu upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nema boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otok brzo se izliči; *smrad koji iz oteka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana se *prije ne zaciteli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen* Zaprieči takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo prilieplj. 20—8

Škatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo: on odstrani nagluhost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

B. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—1

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za ciele mužke odjeće, šalje pouzećem po 5 *f.* odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju za marku od 10 nvč.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

po 35 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—3 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

☞ Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko. ☞

Izdavatelj odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca.